

Tuần 4: KẾ HOẠCH BÀI DẠY
Bài 1: LẮNG NGHE LỊCH SỬ NƯỚC MÌNH
LÀM VĂN: TÓM TẮT NỘI DUNG CHÍNH CỦA MỘT
VĂN BẢN BẰNG SƠ ĐỒ.

I. Tìm hiểu chung:

1. Khái niệm

- Tóm tắt văn bản bằng sơ đồ là cách lược bỏ các ý phụ, thông tin chi tiết, chỉ giữ lại các ý chính, thông tin cốt lõi và thể hiện dưới dạng sơ đồ.

2. Yêu cầu đối với sơ đồ tóm tắt văn bản

- Yêu cầu đối với sơ đồ để tóm tắt văn bản:

a. Yêu cầu về nội dung

- + Tóm lược đúng và đủ các sự việc, phần, đoạn, ý chính trong văn bản.
- + Sử dụng các từ khoá, cụm từ.
- + Thể hiện được quan hệ giữa các sự việc, phần, đoạn, ý chính trong văn bản,
- + Thể hiện được nội dung bao quát của văn bản.

b. Yêu cầu về hình thức

- + Kết hợp hài hoà, hợp lí giữa các từ khoá, mũi tên, kí hiệu
- + Sáng rõ, có tính thẩm mỹ, giúp nắm bắt nội dung chính của văn bản một cách thuận lợi, rõ ràng.

II. Phân tích ví dụ:

- Sơ đồ tóm tắt văn bản Thánh Gióng đã đáp ứng được các yêu cầu về nội dung và hình thức.

Tên văn bản: *Thánh Gióng*

Nội dung chính:

Truyện kể về người anh hùng làng Gióng đánh thắng giặc Ân vào đời Hùng Vương thứ sáu. Truyện có nhiều sự việc, chỉ tiết kỉ lạ xoay quanh các sự việc chính dưới đây.

Sự việc 1. Gióng được sinh ra một cách kì lạ

Sự việc 2. Gióng nhận lời đi đánh giặc Ân

Sự việc 3. Gióng ra trận và chiến thắng giặc Ân

Sự việc 4. Gióng về trời

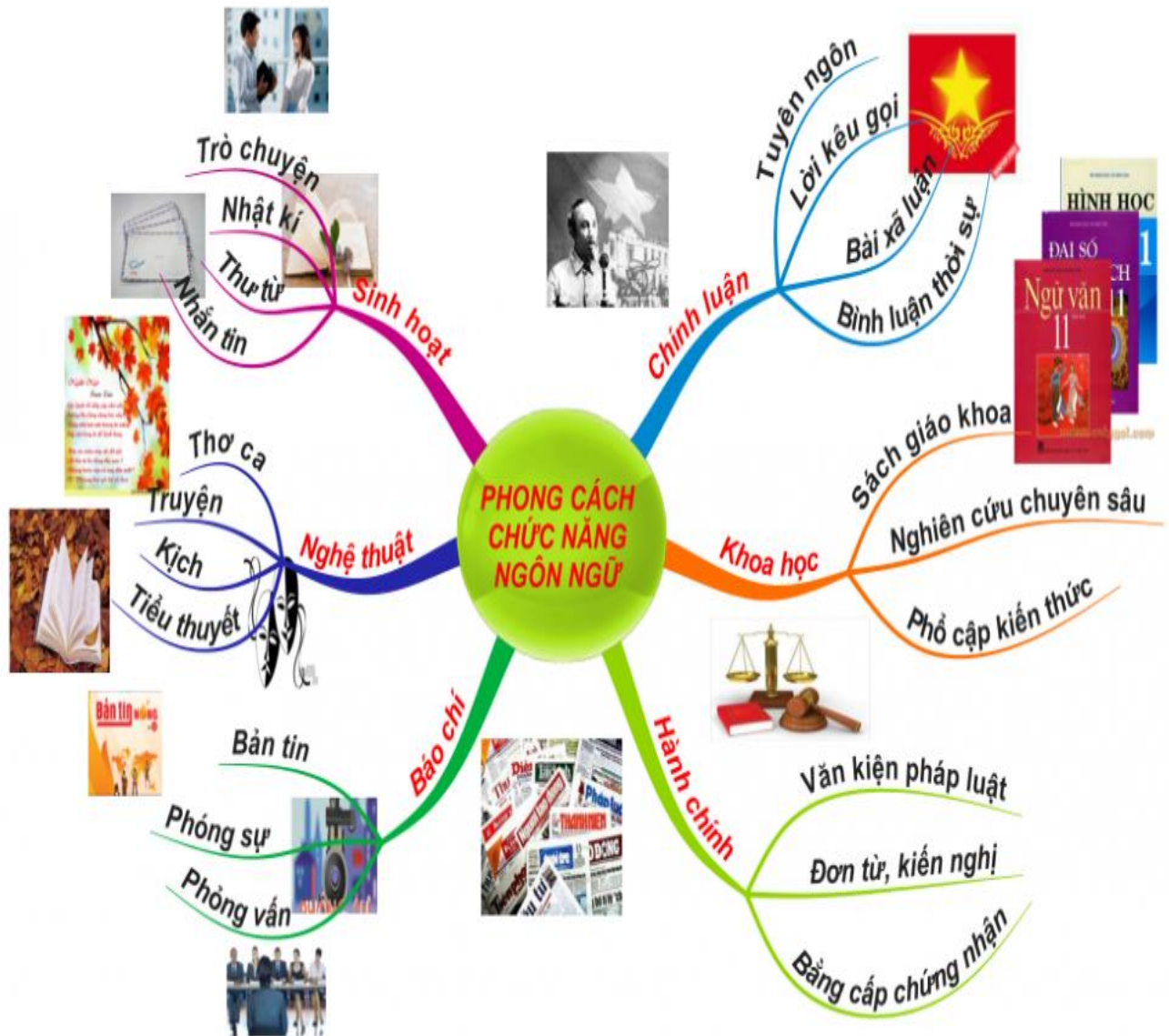
Sự việc 5. Gióng được nhân dân ghi nhớ công ơn đánh giặc cứu nước

III. Thực hành:

- Quy trình viết gồm 3 bước:

- + Bước 1: Đọc kĩ văn bản cần tóm tắt
- + Bước 2: Tóm tắt bản bản bằng sơ đồ
- + Bước 3: Kiểm tra lại sơ đồ đã vẽ

***SƠ ĐỒ MINH HỌA:**

***Bài tập SGK/ 33**

- Hs tóm tắt bằng sơ đồ một văn bản mà em đã học hoặc đã đọc.
- Hs quan sát hướng dẫn SGK và thực hành bài tập.

NÓI VÀ NGHE

THẢO LUẬN NHÓM NHỎ VỀ MỘT VẤN ĐỀ CẦN CÓ GIẢI PHÁP THỐNG NHẤT

Hs tự học theo nội dung Sgk

ÔN TẬP

I. Ôn tập văn bản:

- Thánh Gióng
- Sự tích Hồ Gươm
- Bánh chưng, bánh giầy.

1. Tóm tắt nội dung chính của ba văn bản truyền thuyết:

Văn bản	Nội dung chính
Thánh Gióng	- Vào thời vua Hùng Vương thứ sáu, ở làng Gióng, có hai vợ chồng ông lão chăm chỉ, tốt bụng và ao ước có một đứa con. - Một hôm, bà ra đồng thấy một vết chân to ướm thử. Bà sinh ra Gióng, lên ba vẫn không biết nói cười. - Giặc Ân xâm lược, vua sai sứ giả rao tìm người tài cứu nước, nghe tiếng rao, Gióng liền nói được ngỏ lời xin đi đánh giặc. Vua cho mang ngựa sắt, roi sắt, giáp sắt đến, Gióng vươn vai cao hơn trượng, phi ngựa xông vào trận, giặc tan. Gióng lên đỉnh núi, cởi bỏ áo giáp sắt, cả người lẫn ngựa từ từ bay về trời. - Vua nhớ công ơn, cho lập đền thờ.
Sự tích Hồ Gươm	- Giặc Minh đô hộ, nghĩa quân Lam Sơn nổi dậy nhưng thất bại, Long Quân quyết định cho mượn gươm thần. - Lê Thận đi đánh cá, ba lần kéo lưới đều thấy lưới gươm, bèn mang về nhà. - Lê Lợi đến nhà Thận, thấy lưới gươm phát sáng, cầm lên xem. - Lê Lợi thua trận, chạy vào rừng, tình cờ bắt được chuôi gươm. - Lê Lợi gặp lại Thận, kể lại truyện, hai người đem gươm ra tra vào nhau vừa như in. Lê Thận cùng tướng lĩnh nguyện một lòng phò Lê Lợi cứu nước. Từ đó nghĩa quân nhanh chóng quét sạch giặc ngoại

	xâm. - Đất nước thanh bình, Lê Lợi lên làm vua, Long Quân sai Rùa Vàng đòi lại gươm thần. - Vua trả gươm, từ đó hồ Tả Vọng mang tên Hồ Gươm hay hồ Hoàn Kiếm.
Bánh chung, bánh giầy	- Hùng Vương thứ sáu về già muốn truyền ngôi cho người con nào tài giỏi. - Các hoàng tử đua nhau làm cỗ thật hậu, riêng Lang Liêu được thần mách bảo, dùng gạo làm hai thứ bánh dâng vua. - Vua cha chọn bánh của lang Liêu để tế trời đất cùng Tiên Vương và nhường ngôi cho chàng. - Từ đó nước ta có tục làm bánh chung, bánh giầy vào ngày tết.

2. Sự kiện, chi tiết đặc sắc, đáng nhớ:

Nội dung	Thánh Gióng	Sự tích Hồ Gươm	Bánh chung, bánh giầy
Sự kiện, chi tiết	- Gióng cất tiếng nói đầu tiên là tiếng nói đòi đi đánh giặc. - Cả dân làng góp gạo nuôi Gióng - Gióng lớn nhanh như thổi, vươn vai trở thành tráng sĩ. - Roi sắt gãy, Gióng nhổ tre bên đường đánh giặc	- Khi tra chuôi gươm vào lưỡi gươm thì vừa như in. - Chi tiết Rùa Vàng đòi gươm	- Chi tiết Lang Liêu được thần báo mộng, lấy gạo làm bánh lễ Tiên vương

	- Giặc tan, Gióng cưỡi ngựa bay về trời.		
Lí do lựa chọn	Những chi tiết trên thể hiện được ý nghĩa, nội dung, chủ đề của truyện: Gióng là hình tượng người anh hùng đầu tiên, tiêu biểu cho lòng yêu nước, cho ý thức đánh giặc cứu nước của nhân dân ta.	- Chi tiết tra chuỗi gươm vào lưỡi gươm cho thấy đó là sự thống nhất sức mạnh, ý chí của cả dân tộc, cuộc chiến đấu này là thuận theo ý trời. - Chi tiết Rùa Vàng đòi gươm mang nhiều ý nghĩa: giải thích tên gọi Hồ Gươm, đánh dấu và khẳng định chiến thắng hoàn toàn của nghĩa quân Lam Sơn và tư tưởng yêu hoà bình của nhân dân ta.	Chi tiết tưởng tượng này có ý nghĩa đề cao lao động, đề cao trí thông minh sáng tạo của con người.

II. Ôn tập viết:

Khi tóm tắt một văn bản bằng:

sơ đồ, cần lưu ý:

- Bước 1: Cần đọc kĩ văn bản cần tóm tắt, xác định văn bản gồm mấy phần hoặc mấy đoạn, mối quan hệ giữa các phần đó. Tìm từ khoá và ý chính của từng phần hoặc đoạn. Từ đó xác định nội dung chính của văn bản và hình dung cách vẽ sơ đồ.

- Bước 2: Tóm tắt văn bản bằng sơ đồ, dựa trên số phần hoặc số đoạn, xác định số ô hoặc số bộ phận cần có trong sơ đồ. Chọn cách thể hiện sơ đồ tốt nhất

- Bước 3: Kiểm tra lại sơ đồ đã vẽ, xem các ý chính của văn bản đã đủ và rõ chưa, cách thể hiện về các phần, đoạn, ý chính và quan hệ giữa chúng đã phù hợp chưa.